

ὅτι χεῖρ φιλική ὑπεβάσταζε τὴν ἀδύνατον κεφαλὴν τῆς.

Διὰ μιᾶς ἀφυπνίσθη καί, ὡς εἶπομεν ἀνωτέρω, εἰς κατὰστασιν περιέρχον. Ἡσθάνετο ἀδυναμίαν, στενοχωρίαν καθ' ὅλον αὐτῆς τὸ σῶμα, καί τι ἀνέκφραστον. Ἐνόμιζεν ὅτι δὲν συνέχετο πλέον μετὰ τῆς ζωῆς εἰμὴ διὰ λεπτοῦ νήματος, λίαν τεταμένου καὶ ἐτοίμου νὰ συντριβῇ, οὐ ὁ νευρικός κραδασμὸς ἀπέδιδεν εἰς πάσας αὐτῆς τὰς αἰσθήσεις λεπτότητα καὶ ὀξύτητα ὑπεράνθρωπον. Ἦτο νύξ. Ὁ θάλαμος ἔνθα κατέκειτο κλινήρης καὶ ὅστις ἦτο ὁ τῶν γονέων τῆς παραχωρηθείς αὐτῇ ὡς μάλλον εὐάερος καὶ μάλλον εὐρύχωρος ἢ τὸ στενὸν τῆς κλινοστάσιον, ἦτο σχεδὸν σκοτεινός. Εἰς τὴν ὄροφὴν περιστρέφετο κυκλοτερώς ἢ ἀντανάκλασις τῆς κανδύλης, ἡ μελαγχολικὴ αὐτῇ Μεγάλῃ Ἄρκτος, ἣτις ἀπασχολεῖ τοὺς ἀγρυπνοῦντας ἀσθενεῖς ἐπὶ τῆς τραπέζης δὲ ἡ λυχνία μὲ τὸ φῶς ἠλαττωμένον, περιοριζόμενον ὑπὸ τοῦ ἀλεξιφῶτου ἐφώτιζε τὴν διεσπαρμένην ἐργασίαν καὶ τὸ ἀμαυρὸν σχῆμα τῆς ἀποκοιμηθείσης ἐπὶ τῆς ἑδρας τῆς κυρίας Δελομπέλ.

(Ἐπεταί συνέχεια)

ΜΙΑ

Μέσα 'ς τὸν κόσμον χωριστή, μέσα σὲ τόσας μία!
Περνᾷ, καὶ μέσα 'ς ταῖς καρδαίαις γενᾷς τὴν τριχομίαν.
Καὶ 'ς τὴν ψυχὴν μου, θάλασσα βαθειὰ γαληνευμένη,
Τὸ πέραμά σου τὰ ὄνειρα 'σάν αὐρα τ' ἀνασταίνει.

'Στὸν κόσμον ἢ ἄλλαις ἐμμορφιαῖς, ὁλαῖς 'μπροστὰ 'ξέσένα,
'Ανθὲ τῆς γῆς μοσχολοῦν 'ς τὸ χῶμα ρίζωμένα,
Καὶ δένονται καὶ σέρονται καθὼς φανοῦν σιμὰ σου.
Κ' ἐσένα εἶνε λευκότερο τὸ κάθε κινήμά σου.

Κάθεσαι, στέκει, δείχνεσαι πῶς φτερωμένη πάλι.
Γέρον' ἢ λαμπάδα· ἢ φλόγα τῆς ξανάφτει πῶς μεγάλη.
Φεύγει καὶ πᾶς ἀέρινο στοιχεῖό μὲ τὰ στοιχεῖα,
'Σάν ἀστραπή, 'σάν ἄνεμος καὶ 'σάν τὴν εὐτυχία.

Μὴν εἶσαι μιὰ καλόγνωμη θεὰ ποῦ πλοῦσια δῶρα
Σκορπᾷς τὰ ὀλόγλυκα ὄνειρα 'ς τῆς χαραυγῆς τὴν ὄρα.
'Όταν ὁ ὕπνος μᾶς κρατῇ 'ς τοῦ κρεβατιοῦ τὸ στρώμα
Κί' ἀπ' τὰ χλωρὰ ρόδοφυλλα πῶς μαλακὸς ἀκόμα;

Μὴν εἶσαι διαβατάρικη νεράιδα ἀπὸ δῶ πέρα
Σὲ πῶς λαμπρὸ πηγαίνοντας πλανήτη, 'ς ἄλλη σφαῖρα;
'Ἡ φαντασία μὴ σ' ἔπλανε γιὰ μιὰ στιγμή καὶ μόνη
'Απ' τὸν ἀγρὸ ποῦ χάνεται κί' ἀπ' τὸν ἀφρὸ ποῦ λυώνει;

Μὴν εἶσαι ἀρχαῖον ἀγάλμα κ' ἕνας θεὸς βουλήθη
Νὰ σοῦ ταραξῇ μὲ ζωὴν ἀνθρωπινὴ τὰ στήθη;
Μὴν εἶσ' ἐκείνη πῶφυγεν, ἐκείνη ἢ Καρυάτις,
Κ' ἡ ταξιδευτέρα γύρισε ἀπὸ τὴν ξηνητεία τῆς;

Νοιώθω ἕναν πόθον ἀσβυστο νὰ σὲ δοξολογήσω,
Καὶ νὰ σκορπῶ 'ς τὸ δρόμο σου γύρω κ' ἐμπρός καὶ πίσω,
Γονατιστὸς κί' ἀβώρητος, μὲ τὰ δικά μου χέρια
Λιθάνι, ἄλοχ, μυρωδικά, στεφάνια, περιστέρια!

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Ἡ ΔΕΣΙΑ ΤΟΥ ΚΡΙΕΖΩΤΗ

Ἱστορικὸν ἐπεισόδιον.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν—τῷ 1847—ὁ Κριεζώτης εἶχεν ἐπαναστατήσῃ κατὰ τοῦ Ὁθωνοῦ.

Δυσηρεστημένος ἐκ διαφόρων ἀφορμῶν ἐναντίον τῆς κρατούσης ἀρχῆς εἶχε προσεθεῖ ἀπὸ καιροῦ εἰς τὸ περὶ τὸν Μαυροκορδάτον ἐχθρικός διακείμενον πρὸς τὴν τότε κυβέρνησιν καὶ δεινῶς διαφερόμενον πρὸς τὸν ἐν εὐνοίᾳ Κωλέττην περὶ τῆς ἐξουσίας κόμμα, κηρυχθεὶς ἐκ τῶν ἐπιθυμοῦντων τὴν μεταβολὴν τοῦ καθεστώτος. Πρὸς ἐκδήλωσιν ὁμῶς τῶν αἰσθημάτων αὐτοῦ τούτων δὲν εἶχεν ἐπιχειρήσῃ βίαιόν τι κίνημα οὔτε ἐσκόπει ἴσως νὰ προβῇ, ὅτε ἡ κυβέρνησις, ἀνοήτως φερομένη κ' ἐπιχέουσα ἔλαιον εἰς τὴν πυρᾶν, μαθοῦσα τὴν εἰς τὸ κόμμα τοῦ Μαυροκορδάτου προσέλευσιν αὐτοῦ, νομίζουσα δ' ὅτι διὰ τοῦ ἐκφοβισμοῦ τῶν ἐναντιῶν θὰ κατώρθου νὰ γίνῃ σεβαστή, ἐπωφελουμένη ἀσημάντου τινὸς αἰτίας, διέταξε τὴν σύλληψιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Εὐβοίας καὶ τὴν ἐν τῷ φρουρίῳ τῆς Χαλκίδος κάθειρξίν του.

Τούτο ἐξηγίωσεν εἰς μέγαν βαθμὸν τὸν καὶ ἄλλως εὐερέθιστον Κριεζώτην, ἀπεφάσισε δὲ νὰ ρίψῃ τὸν κῦβον, ἐγείρων στάσιν κατὰ τῆς βασιλείας, κατὰ τὰ εἰθισμένα τότε καὶ ἐπὶ τοῖς ἐλαχίστοις παρὰ τοῖς δυσυποτάκτοις ὀπλαρχηγοῖς τοῦ ἀγῶνος, οἵτινες μόλις ἐξεληθόντες πλήρεις δόξης καὶ ἀγερωχίας ἀπὸ τοῦ ἐπταετοῦς φρικτοῦ πολέμου πρὸς δημιουργίαν τοῦ ἀριστοστατοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους ἐβλεπαν ἐαυτοὺς κινδυνεύοντας νὰ περιπέσωσιν αἰφνης ὑπὸ τὸν νεότευκτον ζυγὸν τῆς Βαυαροκρατίας ἢ μειούμενα τὰ προνόμια, ἅτινα δικαίως ἠξίουσαν, ὑπὸ τῶν διαδεχομένων ἀλλήλας ἐν τῇ κανονικῇ διοικήσει τοῦ κράτους πολιτικῶν μερίδων, ἀναλόγως τῆς δεξιότητος ἐκάστης. Διό, μετ' ὀλίγον, μεθύσας ἐπιτηδείως τὸν φυλάσσοντα αὐτὸν λάκωνα ἀξιωματικὸν Καβάκον, μεθ' οὐ συνέτρωγε, καὶ ἀφαιρέσας ἀπ' αὐτοῦ τὰς κλεῖς, ἐδραπέτευεν ἀπὸ τοῦ φρουρίου διὰ διδούσης πρὸς τὴν θάλασσαν πορτοπούλας, ἐξῶθεν τῆς ὁποίας, κατὰ τὸ μέρος τῶν ἀμπελιῶν, ἐντὸς τοῦ ὕδατος, διότι ρηχὰ ἐκεῖ τὰ νερά, ἀνέμενεν ἐκ προηγηθείσης συνεννόησεως πρὸς τοὺς ἐν Χαλκίδι φίλους ἐπισσαυμένους κ' ἐτοιμὸς ὁ ἔππος του, ἀπῆρχετο δὲ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς νήσου, ἀφίνων τὸν μὲν Καβάκον νὰ χωνεύσῃ ὡς ἡδύνατο τὸν ποθέντα οἶνον, τὴν δὲ κυβέρνησιν νὰ τριβῇ τοὺς ὀφθαλμούς διὰ τὸ συμβῆν.

Ἡ ἐν Εὐβοίᾳ ἐμφάνισις αὐτοῦ ἀπελευθερωθέντος ἐννοεῖται οἰκθρον ὅτι κατέστη τὸ σύνθημα γενικῆς ἐξεγέρσεως, μετὰ παρέλευσιν δὲ

μόλις ἡμερῶν τινῶν ὑπὲρ τὰς τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν ἐτάσσοντο ὑπὸ τὴν σημαίαν του, οὗς ἄγων ἐνεφανίζετο ἔξωθεν τῆς Χαλκίδος.

Ἐκεῖ, τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ ἔστησεν εἰς τὰ περιβόλια, κατεσκεύασε δὲ τὰ δέοντα ὀχυρώματα καὶ παρέταξε τὸν στρατὸν του, ἤρατο δὲ πολιορκῶν τὴν πόλιν, ὑπὲρ ἧς ἡμύνητο ἔσωθεν, κεκλεισμένοι ἐντὸς αὐτῆς, ὁ κυβερνητικὸς Γαρδικιώτης, ἐνῶ ἀπὸ τοῦ Εὐβοικοῦ κόλπου, ἠγχυροβολημένοι ἐν αὐτῷ, εἰς θέσιν Ἀφράτι, βαπόρι πολεμικὸν ἐπὶ τούτῳ ἀποσταλὲν ἐκ Πειραιῶς ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ἐκανονοβόλει τὴν ἀνταρτικὴν ὁρδὴν.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἣ τε προσβολὴ καὶ ἡ ἄμυνα ἐκατέρωθεν μεταξύ τῶν διαμαχομένων μερῶν ἦσαν ὑπέροπε σφοδραί. Οἱ στρατιῶται τοῦ ἐπαναστάτου, κεκλιμένοι ὀπίσω τῶν προχείρων ὀχυρωμάτων των, διηύθυνον ἀδιάκοπον τὸ πῦρ αὐτῶν κατὰ τῆς πόλεως, ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων αὐτῆς ὀρμητικῶς ἀνταπεκρίνοντο οἱ κεκλεισμένοι, ἀπὸ τὸ Ἀφράτι δὲ τὸ πολεμικὸν λυσσῶδεις ἔβαλλε τῶν κανονίων του τὰς ἀπαύστους καὶ βαρυήχους βολὰς. Ὁ Κριεζώτης ἐπεθεώρει τὰ ὀχυρώματα τοῦ στρατοπέδου του, μόνος ὀρθιος ὑπὲρ αὐτὰ μεταξύ τῶν κεκλιμένων στρατιωτῶν του, ἀδιαφορῶν πρὸς τὰς γύρω συριζούσας σφαίρας, κ' ἐκθέτων πανταχόθεν ὄρατόν τὸ ὑπερύψηλον αὐτοῦ ἀνάστημα καὶ τὸν γιγαντώδη κορμὸν εἰς τὰ ἐχθρικά βλήματα. Ὁ ἀγὼν διεξήγετο ἀγρίως, ἐμαίνετο ἐν βρυγμῶ ἄμφιροπος, τὸ πείσμα τῶν ἐμφυλίων συγκρούσεων ἐξέκαειν αὐτόν, ἀποφασιστικὸν δὲ προειληνέτο τὸ ἀποτέλεσμα. Ἄλλ' ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς πάλης, διήρχετο οὕτω διὰ τῶν στοίχων τῶν μαχομένων, ἀπαθῶς, ὑπὲρ τὴν ὄραν ἤδη, ἰστάμενος κατὰ διαλείμματα, παρατῶντων αὐτοὺς εἰς τὴν μάχην, κανονίζων τὰ κατ' αὐτήν, ἢ ἀπλῶς παρατηρῶν τὰ γινόμενα.

Ἐκ τῆς πόλεως πρέπει νὰ τὸν ἔβλεπαν, καθὼς καὶ ἐκ τοῦ ἀτμοπλοίου, διότι ὅπου ἐτύχαινε νὰ σταθῇ, εὐθὺς πρὸς τὰ ἐκεῖ, ὡς ἐκ μυστικῆς συνεννοήσεως, κατεπέμποντο πυκνότεραι καὶ αἰ ἀπ' ἐκείνης σφαίραι καὶ οἱ ὄλμοι οἱ ἀπ' αὐτοῦ. Τοῦτο ὅμως δὲν ἐμπόδιζε τὸν περίπατόν του, ἐλάχιστα ἐφαίνετο ὡς νὰ τὸν ἠνώχλει, ἐνόμιζες ὅτι δὲν ἔκρινεν ἄξιον τοῦ κόπου νὰ προφυλαχθῇ ἔστω καὶ μικρόν, συχνὰ δὲ ἤγειρε τὴν χεῖρα δίδων διαταγὰς ἢ δεικνύων ἀπέναντι σημεῖα πρὸς ἐπίθεσιν.

Αἰφνης, τὴν φορὰν αὐτήν, ὡς ἔτεινε τὸν βραχίονα ἵνα δείξῃ πάλιν τι ἀντίκρυ, βολὴ κανονίου ριφθεῖσα ἀπὸ τοῦ ἀτμοπλοίου πλήττει αὐτόν ἀκριβῶς ἀνά μέσον τὸν καρπὸν τῆς δεξιᾶς.

Ὁ πληγωθεὶς εἶδε τὸ τραῦμα παρευθὺς, κ' ἐγείρων ταύτοχρόνως σχεδὸν τὴν φουστανέλλαν

του ἔκρυψε μεταξύ τῶν πτυχῶν αὐτῆς τὸ παθὸν μέλος ἐν σπουδῇ, χωρὶς οὔτε σταγῶν αἵματος νὰ σώσῃ καὶ πέσῃ εἰς τὸ χῶμα, διὰ νὰ μὴ προφθάσῃ ἄλλος καὶ ἀντιληφθῇ τυχὸν τί ἐγίνεν. Οἱ ἐγγὺς ὅμως εὐρισκόμενοι εἶχον ἤδη παρατηρήσῃ τὸ γεγονός, καὶ συνεταράσσοντο ἐπιστρεφόμενοι, καὶ διέκοπτον τὸ πῦρ. Ἄλλ' ἐκεῖνος, βλοσυρῶς ἀποβλέπων πρὸς αὐτούς, ὀργίλος διότι ἐφωράθη·

— Τί κυττάτε μωρέ; . . ., λέγει τραχέως. Τὴ δουλειά σας, τὴ δουλειά σας σεῖς!

Καὶ κατερχόμενος τοῦ ὀχυρώματος, βραδέως βαίνων, διευθύνεται ἡσύχως πρὸς τὴν σκηνὴν του.

Ἐκεῖ, ἐσήκωσε τὸν πληγέντα βραχίονα καὶ ἐκύτταζεν αὐτόν, εἶδε δὲ ὅτι ἡ χεῖρ, ἀποκεκομμένη σχεδὸν ἐντελῶς τοῦ καρποῦ ὑπὸ τοῦ βλήματος, μόλις ἐκρέματο ἀπ' αὐτοῦ διὰ λεπτοῦ νεύρου. Καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς παριστάμενον ὀπλίτην:

— Βρέ, λέγει αὐτῷ, βγάλ' τὸ μαχαῖρι σου καὶ κόφτο! . . .

— Ἄ καπετάνιε! . . ., ἔκαμεν ὁ ἄνθρωπος, ἀποσυρόμενος, ἔμφοβος καὶ συγκεχυμένος.

— Οὐ νὰ χαθῆς! . . .

Καὶ ἀπλώσας, ἀνασπᾷ ὁ ἴδιος τὸ μαχαῖρι ἀπὸ τοῦ σελαχίου τοῦ ὀπλίτου, καὶ κόπτει διαμιάς αὐτὸς τὸ νεῦρον. Ἡ χεῖρ, ἀποσπασθεῖσα ὀλοκλήρως, ἐδούπησε καταπεσοῦσα βραεῖα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, λίμνη δὲ αἵματος ἐσχηματίσθη κύκλω τῆς ἀμέσως.

— Βράστε τώρα ἓνα τσουκάλι κατράμι!, ἐπέταξε βιαίως.

Δύο-τρεις ἐχύθησαν εὐθὺς ἔξω τῆς σκηνῆς, μετὰ μικρὸν δὲ χύτρα πλήρης πίσσης ἐκομίζετο κ' ἐναπετιθετο ἐπὶ αὐτοστιγμαὶ ἐτοιμασθείσης μεγάλης πυρᾶς, ἧς αἱ φλόγες περιετύλιξαν αὐτὴν πανταχόθεν ἐν ὀρμῇ.

Ἐπὸ τὴν δύναμιν τοῦ πυρός τὸ κατράμι ἤρξατο ἀναλυόμενον καὶ σίζον, ἐντὸς ὀλίγου δὲ ἤχνησε κ' ἐκόχλασεν, ἐνῶ ἡ δριμεῖα ὀσμὴ του βράζοντος ἐπλήρου τὴν σκηνήν.

Ὁ ἀρχηγὸς ἐπλησίασεν εἰς τὴν χύτραν, ἐκύτταζεν ἐντὸς, καὶ ἰδὼν τὴν ἄσφαλον ἀναλυθεῖσαν καὶ καπνίζουσαν, ἐβύθισεν ἀστραπιαίως τὴν αἰμάσσουσαν χεῖρα ἐν αὐτῇ.

Πρὸς τὴν ἐπαφὴν τῆς ζεουσης πίσσης ἡ πληγωμένη σὰρξ ἔκριζεν, ἔτριξε, συνεστάλη, διεστάλη, ἀνεπάληθη, ἐφρίξε, μετὰ λεπτά τινα δὲ πρὸς τὴν ὀσμὴν τῆς πίσσης συνανεμίγνυτο καὶ ὡς ὄξεϊα ἀπόπνοια ψηνομένου κρέατος, ἀλλ' οὔτε μῦς τοῦ ἄλλου σώματος τοῦ ἀνδρὸς ἐρρίγησεν.

Ἀφῆκεν αὐτὴν οὕτως ἐπὶ ἐν τέταρτον περὶπου, ἀλλοῦ βλέπων καὶ συνομιλῶν πρὸς τοὺς στρατιώτας, ἀναικνῶν δ' αὐτὴν ἐνίοτε ἐντὸς τῆς χύτρας καὶ ἀναμοχλεύων τὸ κατράμι δι' αὐτῆς, μεθ' ὃ τὴν ἐξήγαγεν ἡρέμα. Ἡ αἰμορραγία εἶχε

σταματήση έντελῶς, τὸ τραῦμα εἶχε καυτηρι-
ασθῆ βαθύτατα, ἀποπετρωμένος δὲ καὶ μαῦρος
παρίστατο ὁ βραχιών, ὡς κζεις κλάδος ρωμα-
λέου δένδρου. Τοιοῦτον, ἐτύλιξεν αὐτὸν δις ἢ
τρὶς ἐντὸς εὐρέος μανθῆλιου ὅπερ ἐξέβαλεν ἀπὸ
τῆς ζώνης του, ἔδεσε τὰς δύο ἄκρας τούτου
ἀπὸ τοῦ λαίμου, καὶ ἀνήρτησεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ
στήθους.

Τότε, κύπτων πρὸς τὴν γῆν, λαμβάνει ἀπὸ
τοῦ δαπέδου διὰ τῆς ὑγιούς χειρὸς τὴν ἄλλην,
τὸ ἀποκεικομμένον τμήμα τῆς σαρκὸς ὅπερ ἔκειτο
χαμαί, πλέον ἐν τῷ λύθρῳ, — πλατεῖαν χεῖρα
κολοσσοῦ ἧς αἱ ἀρτηριαὶ ἐξέχεον ἀκόμη αἷμα-
τος κρουνοῦς, — τὴν ὑφώνει αἰμόφυρτον καὶ
παλλομένην, τὴν παρατηρεῖ ἐπὶ μικρὸν, καὶ
ζυγίζων αὐτὴν ἐν τῇ παλάμῃ.

— Βρὲ τοῦ κερατῶ τὸ χερί βάρος ποῦ τῶ-
χει! . . . , ἐπιλέγει.

ΜΙΧΑΗΛ ΜΗΤΣΑΚΗΣ

ΑΝΑΔΕΚΤΑ

Η ΟΡΕΣΤΕΙΑ ΕΝ ΔΑΡΜΣΤΑΤΗ.

Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα ἡ φιλόκαλος διευθυ-
σις τοῦ ἐν Δαρμστᾷ Μεγάλου δουκικοῦ θεάτρου
παρέθηκε σπικίαν πνευματικὴν πανδαισίαν εἰς τοὺς
λάτρεις τῆς ἀρχαίας τέχνης καὶ τοῦ ἐλληνικοῦ κα-
θόλου πνεύματος, διὰ τῆς ἐν τρισὶν ἐσπερίαις διδασκα-
λίας τεσσάρων ἀρχαίων ἢ ἀρχαίως ὑποθέσεως δρα-
μάτων, ὧν τὰ τρία δύναται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀπο-
τελοῦντα τριλογία, τὴν Ὀρέστειαν. Ἡ διδασκαλία
τούτων γενομένη καθ' ὃν περίπου χρόνον ἐπανηγουρίζοντο
ἐν Ἀθήναις οἱ γάμοι τοῦ διαδόχου καὶ τὰ βλέμματα
πάντων ἦσαν ἐστραμμένα πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ἧτο ἐπί-
καιρος ἐκδηλώσις τῆς πρὸς τὴν ἐλληνικὴν ἀρχαιότητα
εὐσεβείας καὶ οἰοεὶ τις χαιρετισμὸς, ὃν ἐκ Δαρμστᾷ
τῆς ἔπεμπεν εἰς Ἀθήνας ἡ γερμανικὴ τέχνη.

Ἡ διευθυνσις τοῦ θεάτρου ἐπέτυχε πληρέστατα
τοῦ σκοποῦ· πάντες οἱ μετασχόντες τῆς διδασκαλίας
τεχνῖται, ἄνευ ἐξαιρέσεως, ἐξετέλεσαν θαυμασίως τὸ
δυσχερὲς ἔργον των, οἱ δὲ θεαταὶ μετὰ βαθυτάτης
συγκινήσεως καὶ ἐν ἀδιαπτῶ προσοχῇ ἔδλεπον ἐκτυ-
λισσόμενα ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὰ ἀπαράμιλλα τοῦ ἐλλη-
νικοῦ πνεύματος πλάσματα, τὰ δεινὰ πάθη καὶ τὰς
τὸν ἔλεον καὶ τὸν φόβον κινούσας πράξεις τῶν τρα-
γικῶν ἡρώων: ἀπὸ τῆς θυσίας τῆς ἀβρᾶς ἀλλ' αὐ-
χοῦς Ἴφιγένειας (ἐν Αὐλίδι), καὶ τῆς φρικτῆς
μητροκτονίας ἐν τῇ Ἡλέκτρᾳ, μέχρι τῆς λύσεως
τῶν κακῶν ἐν τῇ Ἴφιγενείᾳ τῇ ἐν Ταυρίδι
τοῦ Γκαίτε 1)· ἐφαῖδρυνον δ' αὐτοὺς τελευταῖον αἱ
ἱλαρὰὶ σκηναὶ τοῦ σατυρικοῦ δράματος Κύκλωπος.

Τὰ διδαχθέντα τέσσαρα δράματα ἦσαν:

1) Ἡ Ἴφιγένεια ἐν Αὐλίδι τοῦ Εὐριπίδου
κατὰ μετάφρασιν τοῦ ἐξόχου ποιητοῦ Σχίλλερ.

2) Ἡ Ἡλέκτρα τοῦ Σοφοκλέους, διεσκευασμέ-
νη διὰ τὰ γερμανικὰ θεάτρα ὑπὸ Α. Βίλδραντ.

3) Ἡ Ἴφιγένεια ἐν Ταυρίδι, ἡ ὑπὸ τοῦ δαι-
μονίου Γκαίτε κατὰ τὸν τύπον τῶν Ἑλληνικῶν δρα-
μάτων πεπονημένη καὶ

4) Ὁ Κύκλωψ τοῦ Εὐριπίδου κατὰ τὴν γερμα-
νικὴν μετάφρασιν τοῦ Α. Βίλδραντ.

Πρὸς λεπτομερῆ περιγραφὴν τῶν καθ' ἕκαστα τῆς
τελειοτάτης ταύτης διδασκαλίας ἀρχαίων δραμά-
των δὲν θὰ ἐπῆρκει βεβαίως ὁ χῶρος, ὃν δύναται νὰ
διαθέσῃ πρὸς τοῦτο ἡ Ἐστία. Τοῦτο δὲ μόνον εἰρησθῶ,
ὅτι οἱ ὑποκριταὶ κατώρθωσαν τὸ μέγα ἀληθῶς κατόρ-
θωμικ τὸ νὰ μεταδώσωσιν εἰς τοὺς ἐγγύθεν καὶ πόρ-
ρωθεν συρρεῦσαντας θεατὰς τοιαῦτα ἰσχυρὰ συναισθή-
ματα, οἷα κατεῖχον ἴσως τὰς ψυχὰς τῶν κατὰ τοὺς
χρόνους τοῦ Περικλέους Ἀθηναίων, ὅσοι παρίσταντο
εἰς τὴν πρώτην τῶν δραματικῶν ἐκείνων καλλιτε-
χνημάτων διδασκαλίαν.

Ἀληθῶς ὅποσον ἀβρᾶ καὶ συμπαθῆς παρέστη ἡμῖν
ἡ Ἴφιγένεια (ἐν Αὐλίδι), ἦν ὑπεδύετο ἡ ἐπέρατος
δεσποινίς φῶν Φέλδεν! "Ὅτε δ' ἐπορεύετο τὴν εἰς τὸν
θάνατον ἄγουσαν, τὸν θάνατον ὃν ἐμελλε νὰ ὑποστῇ
ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς πατρίδος, ἐν θρήναις καὶ ὀλολυγμοῖς
ἠτένιζε πρὸς αὐτὴν τὸ θεάτρον. Ἡ δὲ Κλυταίμηστρα
ἐκείνη, ἦν ἡ δεσποινίς Βερλ ὑπεκρίνετο, ἔχουσα καὶ
τὸ ἦθος καὶ τὸ παράστημα βασιλείσεως, μεθ' ὅποσης τέ-
χνης ὑπεδείκνυεν ὅτι αὐτὸς ὁ μέγας Ἀγαμέμνων θὰ
πέσῃ ἐξιλαστήριον θῦμα τοῦ ἄγους τῆς ἀνθρωποθυσίας,
ἦν δὲν ἠδυνήθη νὰ κωλύσῃ ὑπείκων ἀνάδρωος εἰς τὰς
παρακελεύσεις φανατικοῦ ἱερατείου, ἀποτολμῶντος νὰ
ὑψώσῃ βάσκανα ὄμματα μέχρις αὐτοῦ τοῦ κραταίου τῶν
Ἄτρείδων οἴκου. Τοῦ δ' Ἀγαμέμνονος τὸν εὐμετά-
βολον χαρακτῆρα μετὰ θαυμαστῆς ἐντελείας διετύπω-
σεν ὁ κ. Δαλμόνικος, μοναδικὸς ἐν τῇ τέχνῃ τοῦ
ὑποκρίνεσθαι βασιλικά πρόσωπα.

Ἐν δὲ τῇ Ἡλέκτρᾳ ἡ μεγάλη ἡμῶν τραγωδῶς,
ἡ δεσποινίς Κράμερ, ἀνέπτυξε πᾶσαν τὴν ἄρρητον
αὐτῆς δύναμιν μετὰ τελειότητος σχεδὸν ἀνερίκτου, ὡς
Ἴφιγένεια δ' ἡ αὐτὴ τραγωδῶς περᾶστη ἐνώπιον
ἡμῶν μετὰ τοσοῦτον ἐπιβλητικοῦ μεγαλείου καὶ το-
σαύτης ἱερατικῆς σεμνότητος, ὥστε μόνον οὐχὶ ἐλη-
σμονήσαμεν πάντες οἱ θεώμενοι ὅτι εὐρισκόμεθα ἐν
θεάτρῳ, ὑπολαμβάνοντες ἀληθῆ καὶ πραγματικὰ τὰ
δρώμενα. Τὸ δυσχερὲς τοῦ Ὀρέστου πρόσωπον ὑπε-
δύθη ἐξόχως ὁ κ. Έδδαρντ, βοηθούμενος εἰς τοῦτο τὰ
μέγιστα ὑπὸ τῆς ἐπιτηδαιοτάτης φύσεως αὐτοῦ. Ὁμοίως
μετὰ πολλοῦ πλαστικοῦ κάλλους καὶ λεπτότητος
παρέστησεν εὐγενέστατον καὶ μεγαλοπρεπέστατον τὸν
βασιλέα τῶν Σκυθῶν Θέαντα ὁ κ. Δαλμόνικος, φυ-
σικώτατα δ' ἐπίσης καὶ τεχνικώτατα ὑπεκρίθη ὁ κ.
Μίκλερ τὸν Σκύθην στρατηγὸν Ἀρκάδα.

Ὁ ὑποδυθεὶς τὸν Κύκλωπα κ. Αἰλερς ἦν
ἀπαράμιλλος, ὁμοίως καὶ ὁ κ. Βέρνερ ἐν τῷ Σειλη-
νῷ, ὁ δὲ φαῖδρος τῶν Σατύρων χορὸς, ἀποτελούμενος
ἐκ τῶν θελκτικωτάτων ἐκ τῶν ὀρχηστρίδων τοῦ ἡμε-
τέρου θεάτρου, μετὰ πολλῆς τέχνης καὶ χάριτος ἐξε-
τέλεσε τὸ ἔργον του.

Προστεθεῖσθαι δ' εἰς ταῦτα ὅτι: τὰ μέγιστα εἰς τὴν
ἐπιτυχίαν συνετέλεσε καὶ ἡ εὐαρμοστία πρὸς τὰ πα-

1) Δὲν δύναμαι νὰ παρέλωθ ἑνταῦθα ἀμνημόνευτον ὅτι τοῦ
ἀριστουργήματος τούτου τοῦ μεγάλου Γερμανοῦ ποιητοῦ
ἀρίστην ἑλληνικὴν μετάφρασιν ἐπιλοπόνησεν ὁ κ. Α. Ρ.
Ραγκαθῆς, δημοσιευθεῖσαν τὸ πρῶτον ἐν τῷ Ἐσπέρῳ εἰτα
δ' ἐν τῇ τῶν τελευταίων τόμων "Ἀπάντων τῶν Φιλολογι-
κῶν" αὐτοῦ.